

AANBEVELING 25

**MOBILITEIT VAN STUDENTEN, ONDERZOEKERS, HOOGGESCHOOLDEN
EN GESPECIALISEERDE TECHNICI VAN BUITEN DE EUROPESE UNIE**

23 juni 2005

AANBEVELING 25

**MOBILITEIT VAN STUDENTEN, ONDERZOEKERS, HOOGGESCHOOLDEN
EN GESPECIALISEERDE TECHNICI VAN BUITEN DE EUROPESE UNIE**

23 juni 2005

Inhoud

SITUERING.....	3
AANBEVELING.....	4
BIJLAGE I	6
RAPPORT AD-HOCCOMITÉ: MOBILITEIT VAN STUDENTEN, ONDERZOEKERS, HOOGESCHOOLDEN EN GESPECIALISEERDE TECHNICI VAN BUITEN DE EUROPESE UNIE.....	6
Korte samenvatting.....	6
Vooraf.....	7
A/ Waarom deze nota?	7
B/ Enkele basisbegrippen	10
C/ De voornaamste wetgeving	11
D/ De voornaamste obstakels	12
E/ En wat bieden de gastinstituten en bedrijven?.....	16
F/ Besluit.....	16
BIJLAGE II	18
SAMENSTELLING AD-HOCCOMITÉ	18
BIJLAGE III	19
PROPOSAL FOR A DIRECTIVE AND TWO RECOMMENDATIONS ON THE ADMISSION OF THIRD-COUNTRY NATIONALS TO CARRY OUT SCIENTIFIC RESEARCH IN THE EUROPEAN COMMUNITY OF 16.3.2004 ('RESEARCHERS' VISA') – INFORMATION FICHE FOR THE BRIDGEHEAD ORGANISATIONS	19

Aanbeveling 25

Mobiliteit van studenten, onderzoekers, hooggeschoolden en gespecialiseerde technici van buiten de Europese Unie.

SITUERING

In zijn Memorandum 'Wetenschap en Technologische Innovatie 2004-2010. Eenentwintig aandachtspunten in vijf thema's' van 15 april 2004 stelde de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid dat onze onderzoekslaboratoria internationale wetenschappers moeten kunnen aantrekken, die bereid zijn hun talenten en innovativiteit hier om te zetten in kennis en toegevoegde waarde. Deze uitwisseling is ook een uitstekende manier om interessante internationale netwerken te vormen.

En verder, aldus de VRWB, zullen niet alleen maatregelen nodig zijn om toponderzoekers hier te houden (verankering onderzoek in Vlaanderen), maar ook voor de aanwerving en de retentie van wetenschappers van buiten de EU in Vlaamse instellingen en bedrijven is het van groot belang om te kunnen rekenen op een ondersteunend overheidsbeleid. In het bijzonder vermeldde de VRWB de nood aan een omgevingskader dat maakt dat het aantrekkelijk is om in onze regio te werken - aantrekkelijk statuut (verloning, duur/tijdelijkheid van de onderzoeksopdrachten), met daaraan gelinkt gunstige fiscale voorwaarden, arbeidsvergunning ... - en te wonen.

De VRWB beklemtoonde ook dat het beleid in Vlaanderen complementair zou dienen te zijn aan het Europees beleid.

De VRWB merkte eveneens op dat de huidige wetgeving een grote belemmering is om internationale wetenschappers in Vlaanderen te houden en hun tewerkstelling beperkt. Ook al loopt het verkrijgen van een verblijfsvergunning en arbeidskaart nu vrij vlot, toch moeten deze wetenschappers na een bepaald aantal jaren ons land verlaten. Dit leidt er toe dat Vlaanderen uitmuntende wetenschappers verliest, die hier belangrijke toegevoegde waarde creëren. Een soepel, doorzichtig en toekomstgericht beleid, dat de Vlaamse onderzoeksinstellingen en bedrijven de kans geeft om deze wetenschappers hier permanent tewerk te stellen, zou Vlaanderen behoeden voor een belangrijk verlies en dus een competitief nadeel. Vlaanderen zou de invoering van een Europees wetenschappelijk visum (naar Frans model) moeten ondersteunen.

Door de commissie Technologiebeleid van de VRWB werd aan een ad-hoccomité, samengesteld uit ervaringsdeskundigen (zie bijlage II), gevraagd een 'white paper' op te stellen teneinde de voornaamste hinderpalen van internationale mobiliteit in kaart te brengen voor niet-EU-onderzoekers, hooggeschoolden, studenten en gespecialiseerde technici en voorstellen te formuleren voor mogelijke oplossingen. Dit ad-hoccomité ging van start in november 2004 en leverde einde april 2005 zijn rapport af. Op basis hiervan formuleert de VRWB aanbevelingen voor een aantal prioritaire beleidsmaatregelen die dringend nodig zijn. In het rapport van het ad-hoccomité wordt verder ingegaan op de praktische aspecten en concrete suggesties voor mogelijke oplossingen. In bijlage I bij deze aanbeveling vindt u het volledig rapport van het ad-hoccomité en in bijlage II zijn samenstelling.

AANBEVELING

Als Vlaanderen de ambitie heeft om een aantrekkelijke onderzoeksregio te zijn en zijn aantrekkingskracht voor kenniswerkers internationaal wil verbeteren, zal de toegang tot ons grondgebied, de studies en de arbeidsmarkt, voor onderzoekers en hooggeschoolden van buiten de EU veel gemakkelijker moeten worden.

De Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid is zich bewust van de complexiteit van de gestelde problematiek, die gesitueerd moet worden in het breder kader van het algemeen migratiebeleid en bovendien in een Europese context, waar nog enorme verschillen zijn inzake migratiewetgeving.

De Raad kan zich vinden in de vaststellingen van het ad-hoccomité en beveelt aan om snel werk te maken van de voorgestelde oplossingen om onze regio meer toegankelijk te maken voor niet-EU-onderzoekers. Het spreekt vanzelf dat deze oplossingen geen afbreuk mogen doen aan het globale immigratiebeleid, waar humane aspecten een belangrijk gegeven moeten blijven.

In het bijzonder onderschrijft de VRWB volgende aanbevelingen:

1. In een eerste en onmiddellijke fase zal een meer flexibele en snellere toepassing van de bestaande regelgeving al veel 'kleine ongemakken' kunnen wegwerken.
2. In een volgende doch eveneens dringende fase zal een vereenvoudiging van de bestaande regelgeving moeten kunnen leiden tot een ultrasnelle 'instroom' en 'vestiging' van hooggeschoolden en onderzoekers. Het afschaffen van de arbeidskaart voor onderzoekers, hooggeschoolden, stagiairs en toesteltechnici (deze laatste bij korte interventies) is in die context de best mogelijke oplossing.
3. Op redelijke termijn en i.f.v. van de Europese richtlijnen en aanbevelingen pleit de VRWB voor een European Scientific Visa, waarmee de kenniswerker overal in Europa aan de slag kan en er zich zonder noemenswaardige problemen kan vestigen voor langere tijd. En verder kan naar analogie met de Verenigde Staten, waar men met één en dezelfde permit in alle deelstaten terecht kan, een European Acces Permit overwogen worden, waarmee men toelating heeft om met één uniek document toegang te krijgen tot de EU-arbeidsmarkt.
4. Mensen die hier worden uitgenodigd in het kader van studie, stage, onderzoek of hooggeschoolde tewerkstelling, moeten zich in Europa welkom voelen. Dat betekent dat men enkel kiest om in Europa voor kortere of langere termijn te wonen en te leven indien aan alle facetten van het leven een zinvolle invulling kan worden gegeven zoals het blijven ontmoeten van vrienden en familie, het actief integreren van partners en kinderen ... Teveel regels en restricties schrikken af en iemand zal steeds – bij wijze van natuurlijke reactie – de weg van de minste weerstand kiezen.

Aansluitend pleit de VRWB ervoor dat de aanvragen van onderzoekers voor het verkrijgen van de Belgische nationaliteit een positievere behandeling zouden krijgen. Momenteel worden aanvragen van onderzoekers nog te vaak geweigerd, ondanks sterke motivatie vanuit het Vlaamse onderzoeksveld. Bovendien nemen de procedures veel tijd in beslag waardoor deze onderzoekers onderzoeksfinanciering en loopbaanperspectieven mislopen.

Elisabeth Monard
Secretaris

Karel Vinck
Voorzitter

BIJLAGE I

RAPPORT AD-HOCCOMITÉ: MOBILITEIT VAN STUDENTEN, ONDERZOEKERS, HOOGGESCHOOLDEN EN GESPECIALISEERDE TECHNICI VAN BUITEN DE EUROPESE UNIE

KORTE SAMENVATTING

Door de commissie Technologiebeleid van de VRWB werd in november 2004 aan een groep van ervaringsdeskundigen gevraagd een 'white paper' op te stellen teneinde de voornaamste hinderpalen van internationale mobiliteit in kaart te brengen voor niet-EU-onderzoekers, hooggeschoolden, studenten en gespecialiseerde technici.

Op 26 april 2005 werd het document voorgelegd en toegelicht op de CTB met volgende belangrijkste accenten en besluiten:

- *Europa stelt in één richtlijn en twee aanbevelingen voor om soepeler te worden inzake de toegang en het verblijf van onderzoekers.*
- *In België zijn de bevoegdheden inzake toegang en verblijf hoofdzakelijk een federale materie.*
- *Er is een bijzonder goede samenwerking met en dienstverlening vanwege de betrokken Vlaamse administraties (Tewerkstelling en Arbeid dienst migratie, AWI, steden en gemeenten ...).*
- *De federale dienst vreemdelingenzaken werkt in een aantal individuele dossiers bijzonder creatief mee, maar zij zijn uiteraard gebonden door de strikte immigratieregels.*
- *We hebben in ons land restrictieve regels en derhalve ook diverse hinderpalen waardoor de beoogde categorieën van medewerkers afgeschrikt worden.*
- *Het ad-hoccomité erkent dat, mits een snel en flexibel toepassen van de bestaande regelgeving, reeds een heel aantal praktische problemen opgelost kunnen worden.*
- *Anderzijds stelt het ad-hoccomité ook een aantal zeer concrete en structurele maatregelen voor die – in lijn met de Europese aanbevelingen – zouden moeten leiden tot een betere omkadering van die specifieke doelgroep waardoor zowel de toegang tot en het verblijf op het grondgebied gemakkelijker wordt.*

Uitgangspunt is dat Vlaanderen voldoende aantrekkelijk moet zijn om in een scenario van brain circulation en innovatie mee tot de belangrijkste spelers en aantrekkingspolen ter wereld te behoren. Volgens de CTB-werkgroep zijn een aantal zeer eenvoudige maatregelen nodig om die ambitie te helpen waarmaken.

VOORAF

Op de Europese topontmoetingen van Lissabon (2000) en Barcelona (2002), kwam men tot het gezamenlijke standpunt dat men van Europa een 'center of excellence' wou gaan maken op het vlak van research. Europa zou de 'place to be' moeten worden op het vlak van onderzoek en ontwikkeling (O&O).

Om dat te realiseren, stelde men vrij ambitieus voorop dat de ERA (European Research Area) tegen het jaar 2010 zo'n 700.000 extra onderzoekers zou moeten kunnen aantrekken. Dat zou tevens bijdragen tot de vooropgestelde investering in wetenschappelijk onderzoek van 3% van het BBP.

Veel vergaderingen, charters en conferenties later toont de dagelijkse praktijk echter nog steeds aan dat het bijzonder complex en tijdrovend is om - in het kader van internationale en multinationale projecten – doctorandi, postdoctorale onderzoekers, partners, werknemers, gedetacheerden, stagiairs en gespecialiseerde technici van buiten de EU naar België te laten komen.

Door de commissie Technologiebeleid van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid werd eind november 2004 besloten tot het samenstellen van een representatief ad-hoccomité van experts welke zich specifiek zou gaan buigen over deze problematiek met de betrachting te komen tot een duidelijke situatieschets enerzijds en een inventarisatie van oplossingen anderzijds. Bij de samenstelling is erover gewaakt dat zowel de administratie, de universiteiten, de kenniscentra als de industrie vertegenwoordigd zijn (bijlage II).

A/ WAAROM DEZE NOTA?

Deze nota is er in hoofdzaak op gericht de toegang, het verblijf, het studeren en het werken van niet-EU-studenten, onderzoekers, hooggeschoolden en toesteltechnici te faciliteren, ongeacht de wijze van financiering (salaris, beurs, allowance, detachering ...) van deze activiteiten.

- De EU heeft een voorstel van richtlijn en aanbevelingen maar dat gaat allemaal veel te traag. Vlaanderen moet sneller kunnen gaan en heeft daarbij ook andere troeven (cultuur, creativiteit, diversiteit, levensstandaard, technologie ...) om zich tot topregio te ontwikkelen. Graag een Vlaamse 'Sense of urgency'.
- EU-richtlijnen en -aanbevelingen staan vaak haaks op onze sociale- en arbeidswetgeving waardoor het omzetten van richtlijnen in nationale wetgeving vaak moeilijk en tijdrovend is.
- Hooggeschoolden zijn niet alleen noodzakelijk maar tevens schaars in die domeinen waar men geavanceerd onderzoek van wereldklasse wil verrichten. Het komt er op aan de besten aan te trekken, van uit welk land die ook mogen komen. Dit geldt evenzeer voor het toegepaste onderzoek in onze bedrijven.

- Top-researchers kunnen aantrekken, leidt tot sterke concurrentiele verbetering van onze bedrijven.
- In verschillende domeinen en specialisaties is de vereiste expertise lokaal niet te vinden.
- Top-researchers kunnen aantrekken, leidt tot bijkomende tewerkstelling. Volgens onze berekeningen¹ leidt het rekruteren van één senior scientist tot tien jobs in zijn directe omgeving, tot 60 bijkomende jobs in productie en algemene diensten en tot 100 à 400 bijkomende jobs bij toeleveranciers.
- Enkel rekruteren vanuit het eigen land leidt tot verarming en op termijn tot verlies van de leidinggevende positie.
- Kenniscentra met een leidinggevende rol zijn dynamisch, trekken geld en middelen aan uit andere landen en creëren werkgelegenheid. De tewerkstelling van hooggeschoolden is dus een motor voor de tewerkstelling in deze kenniscentra. Dat geldt zowel op het niveau van gespecialiseerde onderzoekers als op het niveau van ondersteunend personeel, gaande van onderzoeksassistenten, technici en operatoren tot ongeschoold personeel. Ook in het bedrijfsleven is het noodzakelijk om beroep te kunnen doen op buitenlandse arbeidskrachten.
- Het versoepelen van migratie voor hooggeschoolden werkt in beide richtingen. Mensen komen, maar keren ook terug. Zij groeien in hun thuisland vaak door naar topposities met een belangrijke economische impact. Op die manier ontstaan netwerken tussen onderzoekers en bedrijfsleiders over de hele wereld. En dit leidt op zijn beurt tot internationale samenwerking op geavanceerde kennisdomeinen.
- Hoe opener het klimaat en hoe aantrekkelijker de hele onderzoeksomgeving, hoe groter de kans dat wij de beste onderzoekers kunnen aantrekken en dat hier op korte en op lange termijn toegevoegde waarde gecreëerd wordt. Een open klimaat biedt ook meer kans dat bedrijven zich hier komen vestigen. Daardoor worden ook onze nadelen (hogere vennootschapsbelasting, RSZ ...) mogelijks deels gecompenseerd zonder extra financiële stimuli.
- “Students are a leading indicator of global talent flows. The countries that attract them have a leg up on retaining them and also on attracting other pools of foreign talent, scientists, researchers and inventors”².
- Vandaag zijn de administratieve procedures a priori gericht op bescherming hetzij van de lokale arbeidsmarkt hetzij van de buitenlanders zelf. We pleiten daarom voor een regelgevend systeem voor hooggeschoolden dat ervan uitgaat dat zowel de gasten als de bedrijven bona fide zijn tot bewijs van het tegendeel.

¹ Bron: S. Gijssels – Janssen Pharmaceutica

² R. Florida, *Harvard business review*. *America's looming creativity crisis*

- De Europese Commissie verwijst in het Groenboek naar de rol van economische immigratie om de gevolgen van vergrijzing in Europa op te vangen. De aanpak van de vergrijzingproblematiek moet op de eerste plaats gebeuren via een beleid dat erop gericht is de arbeidsparticipatie te verhogen. Economische migratie moet vooral een oplossing brengen voor 1) tekorten aan arbeidskrachten op specifieke terreinen zoals deze van onderzoekers en kenniswerkers en voor 2) het tijdelijk versterken van de bedrijfswereld.
- Hooggeschoolden zoeken de weg van de minste weerstand: hoe opener en soepeler een land omgaat met een dergelijke migratie des te meer kans heeft dat land om de 'brains' aan te trekken. Wij spreken zelf ook liever van 'brain circulation' (mobiliteit) dan van 'drain' of 'gain'. Een win-win voor iedereen.
- We zijn allemaal actief in een supersnel evoluerende wereldeconomie. Alle betrokkenen willen zeker de wetgeving eerbiedigen maar dan moet deze wel afgestemd zijn op de realiteit. Vaak is reactiesnelheid een cruciaal element, waardoor een buitenlandse persoon binnen 24 uur ter plaatse moet kunnen zijn voor een korte interventie. Reactiesnelheid is ook belangrijk vanuit het oogpunt van concurrentie en efficiëntie, niet in het minst ten opzichte van bedrijven van eenzelfde internationale groep.
- Universiteiten, onderzoekscentra en industrie zijn partners van de administratieve overheden. De administratie moet dan ook met dezelfde moderne communicatiemiddelen kunnen werken. Een snelle economische evolutie vraagt tevens een snelle en flexibele administratieve en logistieke omkadering en dit op alle niveaus.
- De administratie mag immers de dynamiek niet afremmen. De doorlooptijd om een dossier op te stellen en in te dienen rijmt niet met de economische realiteit (reactiesnelheid), en met de korte duur van de buitenlandse interventie in België.
- De actuele follow-up binnen de EU zelf toont aan dat we ter plaatse blijven trappelen. De situatie t.o.v. het jaar 2000, het jaar van grote visie en engagementen, lijkt een status quo te zijn.
- De Europese Commissie publiceerde op 11 maart 2005 een aanbeveling 'betreffende het Europese Handvest voor Onderzoekers (Charter) en betreffende een Gedragscode voor de Rekrutering van Onderzoekers (Code of Conduct) (2005/251/EC)'. Het doel van deze Code of Conduct is nl. bijdragen tot de ontwikkeling van een aantrekkelijke, **open (internationaal, mondiaal)** en duurzame Europese arbeidsmarkt voor onderzoekers. Deze aanbeveling kwam tot stand nadat de Raad van ministers van Onderzoek (dus ook de onze) zich positief had uitgesproken over de uitwerking van deze initiatieven in een Resolutie (nl. Council Resolution on the profession and careers of researchers in the ERA, PB C 282, 25 November 2003).
Alhoewel het een Europese aanbeveling is, hecht de EC hieraan een groot politiek belang en zal ze nauwlettend toezien op de naleving van deze principes door **werkgevers** bij de cofinanciering van nationale onderzoeksprogramma's en bij de

financiering van onderzoeksactiviteiten binnen het zevende Europese kaderprogramma voor O&O.

Dus de werkgevers (universiteiten, onderzoeksinstituten, bedrijven ...) hebben alle belang bij vereenvoudigde administratieve procedures die een dergelijke open aanwervingscultuur bevorderen.

Code en Charter zijn af te laden (in het Nederlands!) via [http://europa.eu.int/eracareers/pdf/C\(2005\)576%20NL.pdf](http://europa.eu.int/eracareers/pdf/C(2005)576%20NL.pdf).

B/ ENKELE BASISBEGRIPPEN

- Europa:
Wanneer we in deze nota spreken over Europa bedoelen we hiermee de Europese Unie of EER (Europese Economische Ruimte aangevuld met bv. Zwitserland ...). De focus van de nota ligt immers op verblijfsaspecten gecombineerd met studeren en/of werken.
- Statuut:
Afhankelijk van
 - de aard van de activiteit (fundamenteel of toegepast onderzoek);
 - de juridische omkadering van de gastheer;
 - de wijze van financieringwillen we zowel studenten, bursalen als werknemers vatten in de probleemstelling.
- MVV:
Machtiging tot Voorlopig Verblijf. Dit is de titel die in het land van herkomst wordt afgeleverd door onze ambassades en consulaten voor toegang tot ons grondgebied voor een periode langer dan drie maanden. Dit is een visum type D. Voor korte verblijven dient een Schengenvisum te worden aangevraagd indien betrokken derdeland visumplichtig is (visum type C).
- Attest van immatriculatie:
Een zeer voorlopige verblijfstitel op basis van de eerste aanmelding bij de administratieve diensten van Steden en Gemeenten bijv. in het geval van gezinshereniging.
- BIVR:
Bewijs van Inschrijving in het Vreemdelingen Register. Dit is de uiteindelijke verblijfstitel/verblijfsvergunning die iemand krijgt. Veelal is deze verblijfstitel tijdelijk van aard.
- Arbeidsvergunning / arbeidskaart:
De arbeidsvergunning is het document nodig om iemand te mogen tewerkstellen (niet van toepassing op studenten en postdoctorale bursalen in internationale mobiliteit). Eveneens voor de categorieën van onderzoekers en hogeschoolden tijdelijk van aard. Als de werkgever of onderzoeksinstituten de arbeidsvergunning bekomt, krijgt de buitenlandse werknemer de arbeidskaart.

C/ DE VOORNAAMSTE WETGEVING

De bevoegdheden inzake toelating tot studies, onderzoek en arbeid enerzijds en de toelating tot het grondgebied anderzijds liggen in België bij verschillende instanties:

- Arbeidskaarten: Federale Wetgeving vs. regionale uitreiking = verschillende snelheden afhankelijk van de regio waarin de kaart dient aangevraagd.
- MVV: Federaal + lokale diplomatieke posten
- BIVR: Federaal (Dienst Vreemdelingenzaken) + lokale besturen (dienst vreemdelingen van Steden en Gemeenten)

- KB 9 juni 1999: vnl. inzake arbeidskaarten (aangepast door KB 6 februari 2003)

- Wet van 15 december 1980 inzake machtiging tot verblijf

Voorstel tot aanpassing KB 9 juni 1999 als volgt:

Onderzoekers, hooggeschoolden, stagiairs en gespecialiseerde technici worden vrijgesteld van arbeidskaart. Dit ligt volledig in lijn met het actueel op tafel liggende voorstel van EU-richtlijn. Dit kan door in hoofdstuk II art 2 de onderzoekers, hooggeschoolden, stagiairs en gespecialiseerde toesteltechnici op te nemen in de lijst van vrijgestelden.

Gespecialiseerde technici (art 9, 9°) worden in de O&O-context vaak vergeten. Toegepast en fundamenteel onderzoek gebeurt in de dagelijkse praktijk vaak met experimentele en zeer complexe (prototype) toestellen welke ook vaak buiten de EU worden gebouwd. Wanneer zo'n toestel geleverd wordt, moet opgestart worden, 'down' gaat ... is een dringende technische ondersteuning vanwege de leverancier onontbeerlijk. Dergelijke technische interventies – meestal dringend en van zeer korte duur - kan men onmogelijk leveren wanneer men voor de technicus die men wil uitsturen eerst nog heel de aanvraagprocedure voor een arbeidsvergunning en MVV moet gaan doorlopen. Daar zou het KB verfijnd kunnen worden door bv. een interventietermijn te bepalen: "voor interventies van < vier weken, hoeft geen arbeidskaart aangevraagd te worden". Op basis van een soort van gestandaardiseerde oproep tot technische interventie zouden ambassades en consulaten dan ook onmiddellijk de MVV moeten afleveren indien van toepassing (lees indien het een visumplichtig land betreft).

Het moet o.i. perfect mogelijk zijn om - op basis van lijsten van erkende universiteiten, instellingen en bedrijven – te werken op basis van vertrouwen. De 'hosting agreement' zoals voorgesteld in de EU-teksten, kan een perfecte basis zijn om de buitenlander snel naar België te laten komen.

Een bijkomend argument hierbij is dat binnen de EU enorme verschillen zijn ontstaan inzake de migratiewetgeving waardoor o.i. oneerlijke concurrentie wordt aangewakkerd. Onze onmiddellijke burens Nederland, Frankrijk en Duitsland hebben reeds actief stappen ondernomen om de migratie van hooggeschoolden en onderzoekers in sterke mate te versoepelen. Een gezonde competitiviteit tussen de lidstaten mag uiteraard bestaan en zal ongetwijfeld ook innovatie en mobiliteit aanwakkeren, maar de administratieve behandeling van een aanvraagdossier zou niet de doorslag mogen geven in de keuze voor studies, onderzoek, stage of arbeid in deze of gene lidstaat. Bovendien zal een vlotte

administratie als troef kunnen uitgespeeld worden door Belgische bedrijven van een internationale groep of multinational.

Het zou overal in de EER even gemakkelijk moeten worden om toegang te krijgen tot het grondgebied, de studies en de arbeidsmarkt, mits men uiteraard voldoet aan de vereiste kwalificaties. Op die manier kan de buitenlander een echte keuze gaan maken eerder op basis van kwaliteit en reputatie van het gastland dan op administratieve processen en procedures. Vlaanderen heeft belangrijke troeven om tot de voorkeurregio's te behoren. Wanneer de overblijvende obstakels worden weggenomen, kunnen we enkel nog aantrekkelijker worden niet alleen voor buitenlandse studenten, onderzoekers, stagiairs en hogeschoolden maar ook, en even zo belangrijk, voor buitenlandse investeerders.

Hierna een overzicht van bestaande obstakels.

D/ DE VOORNAAMSTE OBSTAKELS

D1 Een verblijfsvergunning is beperkt in tijd en moet meestal jaarlijks opnieuw vernieuwd en verlengd worden.

Oplossing: indien KB van 1999 kan aangepast worden conform het voorstel onder rubriek C, zou de verblijfsvergunning kunnen afgeleverd worden:

- hetzij voor de duur van de arbeidsovereenkomst of hosting agreement + één maand (de termijn van + één maand is minstens nodig om pragmatisch een evt. terugkeer te organiseren)
- hetzij voor de duur van telkens vijf jaar bij overeenkomsten van onbepaalde duur

D2 Wanneer de student, onderzoeker of hogeschoolde een partner heeft, stellen zich heel wat problemen rond de 'gezinshereniging' op het vlak van:

- het begrip partner en duurzame relatie: men gaat nog te vaak uit van het klassieke relatiepatroon nl. het huwelijk. In sommige landen zijn bepaalde 'huwelijken' niet officieel erkend en bijgevolg ook niet bij ons. Nochtans kan het zijn dat die mensen ondertussen al vele jaren samenwonen. Hoe kan men een duurzame relatie aantonen/bewijzen? Wat betekent en hoe lang is duurzaam? Wat doe je met jonge studenten die samenwonen?
- MVV, attest van immatriculatie en BIVR: verschillende behandeling i.f.v. het statuut van de partner en dit met alle gevolgen van dien inzake mobiliteit of beter immobilisme van betrokkene en zijn/haar partner. Zolang men immers geen BIVR heeft, mag men weliswaar uit België reizen, maar om terug binnen te komen, moet er een terugkeervisum worden aangevraagd.
- de toelating tot de arbeidsmarkt van de partner: arbeidskaart voor de partner, zelfs de onmogelijkheid om als vrijwilliger te functioneren.

Oplossing: Onmiddellijke aflevering van een BIVR bij de eerste aanmelding op het gemeentehuis. Betrokkenen hebben reeds een hele procedure moeten doorlopen om een MVV te krijgen, dat men dan bij uiteindelijke aankomst toch niet nog eens alles moet doorlopen. Partners van studenten krijgen direct een BIVR, terwijl een partner van een werknemer een attest van immatriculatie voor een jaar krijgt en pas daarna een BIVR. Even terug op bezoek bij de familie met Kerstmis zit er dan – behoudens specifieke terugkeer procedure – niet in.

Momenteel kan voor partner en kinderen van de hooggeschoolde, zonder voorafgaand marktonderzoek, tevens een arbeidsvergunning B worden aangevraagd door een werkgever om die personen tewerk te stellen. Het zou veel makkelijker zijn voor de toegang en de integratie om partner en meerderjarige kinderen in ieder geval een arbeidskaart C (zoals voor kandidaat-vluchtelingen) te geven gelijk aan de duur van de verblijfsvergunning. Dit verlicht de administratie zowel voor de onderneming als voor de bevoegde overheid. Kleinere ondernemingen en organisaties kennen immers vaak niet de complexe procedures tot aanvraag van een arbeidskaart en worden er zeker ook door afgeschrikt.

De maatschappelijke isolatie van de partner is vaak een directe aanleiding voor de onderzoeker/hooggeschoolde om terug te keren naar het thuisland. Mocht de partner een makkelijke toegang verleend worden tot onze arbeidsmarkt, zal dit zeker zowel hun verblijf aangenaamer maken als de integratie bevorderen.

D3 Tijdens het verblijf wil de student, onderzoeker of hooggeschoolde ook graag eens vrienden en familie uitnodigingen voor een kort bezoek (< drie maanden). Vader en moeder komen immers ook graag op bezoek bij de geboorte van een kleinkind of wanneer zoon- of dochterlief zijn doctoraat verdedigt. Dit lijkt evident, maar dat is niet zo voor mensen die onderworpen zijn aan de aanvraag van een Schengenvisum kort verblijf (visum type C).

Deze mensen moeten immers hetzij onomstotelijk kunnen aantonen over voldoende financiële middelen te beschikken (bancaire verklaring is terzake onvoldoende) hetzij – en dit is quasi de standaard – bijlage 3 bis (een persoonlijke borgstelling) ondertekend zien te krijgen ofwel door een Belg ofwel door een buitenlander met een verblijfstitel in België van onbepaalde duur. Dergelijke persoonlijke borgstelling legt een enorme juridische verantwoordelijkheid op de schouders van de ondertekenaar.

Oplossing:

Het moet toch mogelijk zijn een aanvaardbaar bewijs van eigen middelen te leveren. Het zou ook mogelijk moeten zijn dat de gastheer zelf (zoon/dochter van, vriend van ...) indien nodig borg kan en mag staan voor zijn familie en vrienden.

D4 Problemen bij statuutwijziging. Iemand die bv. overgaat van student naar werknemer, moet een aanvraag tot statuutwijziging van zijn verblijfstitel indienen. Dergelijke procedure duurt regelmatig twaalf maanden, een periode waarin betrokkene ook uit- en inreisbeperkingen kent. Betrokkene wordt gedoogd!

Oplossing: snellere afwerking van dergelijke dossiers bv. maximum één maand. Zie ook punt D 8 (consulaten en ambassades).

D5 Inzake de actuele aflevering van een arbeidskaart type B voor een tweede periode van vier jaar als hooggeschoolde kan de bevoegde (regionale) minister bijkomende voorwaarden opleggen inzake tewerkstelling van zogenaamde risicogroepen (laaggeschoolden, allochtonen, gehandicapten ...). In Wallonië heeft men al uitdrukkelijk gesteld dat men dit niet gaat doen, quid in Vlaanderen?

Oplossing: afschaffing van de arbeidskaart voor additionele statuten (zie C).

D6 Voor Europese praktijkstagiairs (in se onbezoldigd) is geen arbeidskaart nodig, voor niet EU-ers wel met een verplichte betaling van een basisloon loon + RSZ. Gek toch voor éénzelfde statuut van student die in het kader van de basisopleiding een verplichte stage moet doen.

Oplossing: KB 1999 (art 21, 3°) – afschaffing van het begrip stagekaart *as such* en de noodzaak om een gewaarborgd minimumloon te betalen. Uiteraard willen we de stagiairs een kostenvergoeding betalen om te voorzien in hun levensonderhoud maar door het gebruik van het begrip ‘gewaarborgd minimumloon’ onderstelt de Vlaamse Gemeenschap, administratie Werkgelegenheid, dienst Migratie dat dit loon ook integraal onderworpen moet zijn aan sociale zekerheid. Dit lijkt ons voor een school- of praktijkstage een overkill. In het kader van ‘levenslang leren’ zou het ook mogelijk moeten zijn opleidingen van +30-jarigen onder het begrip ‘stage’ te laten vallen. In onze middens is het immers niet ongebruikelijk dat buitenlanders voor een zekere periode bij ons opleiding komen volgen voor het aanleren van bepaalde technieken, het gebruik van bepaalde toestellen ... dit is niet werken onder gezag (werknemer) maar wel een opleiding/stage. Dit zou toch moeten kunnen zonder de verplichting van een stagekaart.

D7 Het is belangrijk onze ‘genodigden’ als welgekomen gasten te ontvangen. Deze indruk verandert natuurlijk snel wanneer men zich diverse malen moet aandienen op het gemeentehuis, wanneer politiediensten zich aandienen om samenwonen te controleren op het ogenblik dat men aan het werk is ...

Oplossing: Hoewel vele gemeenten bijzonder veel moeite doen om de genodigde gasten anders en meer specifiek te benaderen, zou het voor alle betrokkenen – en dus ook voor de administratie zelf – veel makkelijker zijn slechts één aanmelding te hebben en dat ook specifiek op afspraak te doen. Dit bespaart voor iedereen veel tijd en zo hoeft een persoon ook geen uren aan te schuiven aan het loket. Bij die éénmalige aanmelding worden alle vereiste documenten zoals BIVR (zie D2) ook onmiddellijk afgeleverd.

D8 Sommige personen en organisaties opperen het voorstel van invoering van quota. Dit lijkt ons volledig zinloos en leidt tot Amerikaanse toestanden waarbij meestal in het vierde kwartaal de immigratiequota al opgesoupeerd zijn. Dit staat ook in schril contrast met de beoogde 700.000 onderzoekers tegen 2010.

Oplossing: Geen quota omdat vraag, aanbod en opportuniteit hier wel hun rol zullen spelen.

D9 Sterke autonomie van ambassades en consulaten. Dit is soms een voordeel bij flexibele ingesteldheid maar vaak ook een nadeel wanneer men alle puntjes op de i wil plaatsen. Ook de duur van de procedure is vaak afhankelijk van land tot land. Het is tevens van cruciaal belang dat de persoon die zich tot onze consulaire diensten wendt, de correcte informatie krijgt hetgeen niet steeds het geval is. De problematiek van gezinshereniging is bv. niet bij iedereen even goed gekend. Ook het werken met een fysische diplomatieke koffer voor het verzenden en ontvangen van documenten naar en vanuit België is niet meer van deze ‘elektronische’ tijd en leidt vaak totodeloze vertragingen.

Oplossing: Algemene instructies vanwege de bevoegde overheid tot sterke flexibiliteit bij het behandelen van bona fide dossiers op basis van ‘mutual trust’ en ‘hosting agreements’. Ook zouden overal voldoende faciliteiten aanwezig moeten zijn voor scannen,

elektronische briefwisseling, elektronische goedkeuring ... Hier kan m.a.w. een betere en snellere workflow worden bedacht.

D10 Voor een MVV (visum type D) moet men bv. een attest van goed gedrag en zeden voorleggen welke een periode van de laatste vijf jaar moet dekken. Dubbele problematiek nl. 1) in vele landen is dat begrip niet gekend en moet dan bij de politie een rapport worden bekomen. In de VS moet men bv. bij de FBI terecht en dat kan tot zes weken duren en 2) mensen die de afgelopen vijf jaar op diverse plaatsen hebben gezeten, moeten soms de halve wereld rond om attesten voor die vijf jaar te vergaren.

Oplossing: Wij hebben uiteraard geen vat op hoe het land van herkomst zo'n aflevering organiseert maar het zou al helpen mochten wij de vereisten in tijd en plaats beperken tot de locatie waar de kandidaat zich actueel bevindt en waar de visumaanvraag effectief wordt ingediend.

D11 Men spreekt nu meer en meer van een 'inburgeringstraject' voor buitenlanders. Gaat men dit ook strikt toepassen op onderzoekers en hooggeschoolden? Heeft dat zin voor iemand die hier bv. twee jaar onderzoek komt doen? Als hooggeschoolde kan me nu reeds – bij ontvangst van de brief – om een uitzondering vragen.

Oplossing: Enerzijds afhankelijk maken van de duur van het verblijf en anderzijds ook de taalcursussen en integratieprogramma's erkennen welke via de gastinstelling zelf worden aangeboden. Wanneer de gemeenten een persoonlijke en éénmalige afspraak regelen (cfr D6) dan kan men ook onmiddellijk inschatten wie tegenover hen zit, waar die persoon terecht komt, of een inburgeringstraject in dat specifieke geval echt een must is ...

D12 Rechten en plichten? Hoewel sommigen hier zeer vele jaren bijdragen in onze sociale zekerheid, zullen zij geen Belgisch pensioen genieten. Dit is immers afhankelijk van internationale en vooral bilaterale verdragen.

Oplossing: kan enkel via bilaterale en multilaterale verdragen. In hoeverre is dat een topic op de politieke agenda?

D13 Administratieve duidelijkheid en vereenvoudiging zouden een goede zaak zijn voor de kenniswerker, voor de gastheer en niet te vergeten voor de administratieve overheden zelf. Hierbij een paar concrete issues:

- Brievenbusfunctie van VDAB: geen toegevoegde waarde van de subregionale tewerkstellingsdiensten bij een aanvraag tewerkstelling van een vreemde werknemer. Het is integendeel een vertragende factor. Bij hooggeschoolden gebeurt in ieder geval geen marktonderzoek dus waarom dan de aanvraag niet rechtstreeks richten naar de dienst migratie van de Vlaamse Gemeenschap voor bepaalde doelgroepen?
- Vereenvoudiging van de procedure voor terugkeervisa (re-entry visa).

Oplossing: ook hier is het afschaffen van de arbeidskaart voor onderzoekers, hooggeschoolden, stagiairs en toesteltechnici (deze laatste bij korte interventies) alsook het onmiddellijk afleveren van de verblijfstitel een directe oplossing.

E/ EN WAT BIEDEN DE GASTINSTITUTEN EN BEDRIJVEN?

Sommige kwatongen durven beweren dat we buitenlandse hooggeschoolden en onderzoekers zouden aantrekken o.w.v. het 'goedkoper' zijn van die werkkrachten. Niets is minder waar omdat de investering n.a.v. een buitenlandse aanwerving beduidend hoger is dan bij een lokale aanwerving en dit o.w.v.:

- Bruto salaris en extra-legale voordelen worden identiek toegepast, ongeacht de nationaliteit, het geen trouwens discriminerend zou zijn.
- Tal van extra kosten verbonden aan de relocatie van de betrokkene:
 - extra kosten bij rekrutering: betrokkene komt één of meerdere keren naar België voor een gesprek met daaraan gekoppeld reis- en verblijfskosten;
 - reis- en verhuiskosten bij finale aanwerving;
 - tijdelijke en/of permanente huisvesting;
 - kosten verbonden aan jaarlijkse home-leave.
- Permanente begeleiding op het vlak van inburgering:
 - taaltrainingen;
 - culturele awareness programma's;
 - financiële en logistieke support naar contact clubs voor de partners;
 - ad hoc begeleiding bij de vele dagdagelijkse praktische vragen;
 - begeleiding bij schoolkeuze voor de kinderen;
 - ...

F/ BESLUIT

Het ad-hoccomité is van mening dat in een eerste en onmiddellijke fase de meer flexibele en snellere toepassing van de bestaande regelgeving al veel 'kleine ongemakken' kan wegwerken.

In een volgende doch eveneens dringende fase zou een vereenvoudiging van de bestaande regelgeving moeten kunnen leiden tot een ultrasnelle 'instroom' en 'vestiging' van hooggeschoolden en onderzoekers.

Het afschaffen van de arbeidskaart voor onderzoekers, hooggeschoolden, stagiairs en toesteltechnici (deze laatste bij korte interventies) lijkt ons in die context de best mogelijke oplossing.

Mogen we op redelijke termijn en i.f.v. van de Europese richtlijnen en aanbevelingen ook niet hopen op een European Scientific Visa, waarmee de kenniswerker overal in Europa aan de slag kan en er zich zonder noemenswaardige problemen kan vestigen voor langere tijd? Waarom niet verder gaan met een European Acces Permit waarmee men toelating heeft om met één uniek document, toegang te krijgen tot de EER-arbeidsmarkt? In de Verenigde Staten kan men met één en dezelfde permit in alle deelstaten terecht.

Mensen die we uitnodigen in het kader van studie, stage, onderzoek of hooggeschoolde tewerkstelling willen zich in Europa welkom voelen. Dat betekent dat men enkel kiest om in

Europa voor kortere of langere termijn te wonen en te leven indien aan alle facetten van het leven een zinvolle invulling kan worden gegeven zoals het blijven ontmoeten van vrienden en familie, het actief integreren van partners en kinderen ... Teveel regels en restricties schrikken af en iemand zal steeds – bij wijze van natuurlijke reactie – de weg van de minste weerstand kiezen. Het zou bijzonder spijtig zijn mochten wij de trein van de technologische evolutie missen o.w.v. restrictieve en onrealistische migratieregels daar waar we intrinsiek alle kwaliteiten en capaciteiten hebben om de locomotief te zijn.

BIJLAGE II

SAMENSTELLING AD-HOCCOMITÉ

- **Lut Bollen**, administratie Wetenschap & Innovatie, ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
- **René De Keyzer**, manager external R&D- materials, Agfa-Gevaert
- **Marie-Thérèse Deloddere**, diensthoofd Bureau Internationaal Onthaal, K.U.Leuven,
- **Marijke Lein**, personeelsdirecteur, VIB
- **Sonja Teughels**, adviseur, VOKA-Vlaams Economisch Verbond
- **Hilde Thys**, adviseur AGORIA
- **Anne-Mie Van de Wiele**, directeur Personeel & Organisatie, VITO
- **Jan Vangeenberghe**, hoofd personeelsbeheer, IMEC

BIJLAGE III

PROPOSAL FOR A DIRECTIVE AND TWO RECOMMENDATIONS ON THE ADMISSION OF THIRD-COUNTRY NATIONALS TO CARRY OUT SCIENTIFIC RESEARCH IN THE EUROPEAN COMMUNITY OF 16.3.2004 ('RESEARCHERS' VISA') – INFORMATION FICHE FOR THE BRIDGEHEAD ORGANISATIONS

Proposal for a directive and two recommendations on the admission of third-country nationals to carry out scientific research in the European Community of 16.3.2004 ("researchers' visa")¹

Information fiche for the Bridgeheads organisations

This fiche is mainly based upon the original proposal by the Commission. The negotiations on the three instruments of the proposal which are taking place within the Council of Ministers and the European Parliament could lead to significant changes of the texts. When the directive and the two recommendations will be formally adopted this information fiche will be updated accordingly. Therefore, please consider this paper as an information tool without any binding and definitive value. In some cases, the possible amendments to the proposal have been added (in brackets and italics).

Background

- Human resources are to a large extent the key to research efforts, excellence and performance. An abundant supply of highly qualified researchers for science and technology is not only a necessary condition for advancing science and underpinning innovation, it is also an important factor for attracting and sustaining investment in research. 700.000 additional researchers are deemed necessary to attain the objective set at the Barcelona European Council, namely to devote 3% of GDP to research by 2010. Meanwhile, the Commission has set itself the objective of raising the number of researchers to 8 per 1000 before the

¹Communication from the Commission to the Council and the European Parliament on the presentation of a proposal for a directive and two proposals for recommendations on the admission of third-country nationals to carry out scientific research in the European Community Com(2004) 178 final of 16.3.2004 applicable to Schengen countries and Ireland (which "opted in", while the United Kingdom and Denmark will not participate). It has to be recalled that the wording "researcher's visa" often used to define the proposal of the Commission, is however incorrect, as two of the three legal instruments - the directive and the 1st recommendation cover the "admission" to the EC, that is the entry for more than three months, whilst only the 2nd recommendation concerns the short-term "visas" (entry for less than three months).

end of the decade. In this sense, reiterated political mandates² were given to the Commission to take any appropriate action to facilitate the entry of third country researchers to the European Community, which represents one of the crucial actions to set up and develop a more favourable environment for mobile researchers.

- Being based on the report of the high level group of experts instructed to identify the obstacles to the mobility of the researchers submitted on 4 April 2001, the Commission already in 2001 adopted a Communication proposing a "Strategy for mobility within the European research area"³ in which it formulates a series of specific proposals, some of which covering legal and regulatory aspects, and in particular the idea of creating a **specific residence permit for researchers of third countries**.
- Then, on 16 March 2004 the Commission issued a proposal for a directive and two recommendations aimed at facilitating the access of non-European researchers to the EU.⁴ Both the **directive**, which provides for a fast track procedure for researchers and the **first recommendation**, which should anticipate and complement the directive, cover the long-term admission of researchers (entry and stay to the EU for more than three months). Their legal basis is the art. 63 TEC that requires the decision by the Council at unanimity + the opinion of the European Parliament. Whilst, as regards short term visas (entry to the EU for less than three months), it was necessary to propose a **second recommendation**, due of the different legal basis of this sector (article 62 TEC) which requires a co-decision procedure.

² European Council Lisbon conclusions, Council conclusions of 26 November 2002, and the Council resolution of 18 May 2000 on the Commission communication *Towards a European Research Area*.

³ COM(2001)331.

⁴ Communication from the Commission to the Council and the European Parliament on the presentation of a proposal for a directive and two proposals for recommendations on the admission of third-country nationals to carry out scientific research in the European Community Com(2004) 178 final of 16.3.2004 applicable to Schengen countries and Ireland (which "opted in", while the United Kingdom and Denmark will not participate)

THE DIRECTIVE

- The key element of the procedure specific to the admission of researchers is **the "hosting agreement"**, marking the double engagement, on the one hand of the researcher to achieve the research project, and on the other hand of the research organization - beforehand approved by the Member State - to welcome the researcher to this end. The research organization is led to check: a) the existence of a valid research project; b) the possession by the researcher of sufficient resource and health insurance coverage during his/her stay and c) the issuing by the research organization for a statement of financial responsibility for residence costs, health costs and the cost of the researcher's return.
- On the basis of the hosting agreement, the **specific researcher's residence permit** is delivered by the (migration) authorities of the host Member States. This residence permit is independent from the researcher's statute (employee, student, self-employed)⁵. Researchers who will be admitted as employee will no longer have to obtain work permits in the Member States. Similarly, any form of quota fixed by the Member States is not compatible with the directive.
- **Scope:** the Commission aims at welcoming temporarily as a researcher high level professionals or experts - but who do not formally are "researcher's" in their country of origin - or young graduates the EU needs. Persons' qualifications the admission of which is requested will be in principle appreciated by the research organizations in compliance with the minimum requirements fixed on this matter by the directive. (Several changes of the definition of "researcher" are being proposed in the course of the negotiations; the latest version - which might be, like any other provision of the directive, subject to further changes until the final adoption of the directive - is the following :*"Researcher" means a third-country national holding an appropriate higher education qualification, which gives access to doctoral*

⁵At the exclusion however of the student's statute in doctorate which does not fall within the scope of this directive.

programmes, who shall be selected by a research organisation for carrying out a research project for which the above qualification is normally required”.)

- **The research organizations will play a central role** and, thus, they will have to be approved before being able to make use of the specific procedure. National rules for the “approval” will apply, the main references being anyway the statutory tasks or corporate purposes of the organisations and the proof that they conduct research. The approval granted to a research organisation shall be for a minimum period of five years. In exceptional cases, Member States may grant approval for a shorter period. It has to be reminded that the scope of the directive includes both public institutions and private firms.
- In exchange to prerogatives which are given to the research organizations, Member States (*may*) require a written undertaking by the research organisation, that in cases where a researcher remains illegally in the territory of the Member State concerned, the above organisation is **responsible** to reimburse the costs related to his/her stay and return (*incurred by public funds*). The financial responsibility of the research organisation shall end at the latest 1 year (*6 months*) after the termination of the hosting agreement.
- For sake of clarity, it has to be said that this responsibility will only apply in case of illegal stay in the country; as a result of the negotiations of the directive, it could be made facultative and be only limited to costs incurred by public funds. Moreover, Member States which are already experiencing similar systems (France, The Netherlands, Ireland, etc.) so far **do not have recorded any case** of responsibility of research organizations. “Researchers” are in principle a no-risk category of persons, in particular under this procedure where many filters are foreseen, such as the preliminary “approval” of the research organization to make them eligible to this procedure, the “hosting agreement”, and the possibility for the migration authorities of each host country to check all security aspects concerning the researcher. Thus, this provision can be considered as a “safeguard clause” of very rare potential application.

- In order to deliver the residence permit, the migration authorities of the Member State concerned will check the identity of the researcher, public security/health aspects, the signature of a hosting agreement and *(might check)* the assumption of responsibility by the host organization. The admission procedure indeed is based on the mutual trust between the Member States and the research organizations. For instance, research organisations shall promptly inform the authority designated for the purpose by the Member States of any occurrence likely to prevent implementation of the hosting agreement.
- It is worthwhile clarifying that once the checks by the migration authorities are made, researchers shall be admitted on the territory of the Member States to carry out the hosting agreement, which means that a right actionable before the administrative and judicial authorities is foreseen.
- Submission of the request: in the proposal by the Commission, the submission of a request for residence permit could be made on the spot while the native of third countries is already legally present on the territory of the host Member State. It has to be confirmed if the acceptance by the host Member State of these “in loco” applications will be or not mandatory.
- In the proposal by the Commission, the strong acceleration of the administrative procedure to deliver the stay permit would result in the delivering within a fixed deadline (30 days) of the residence permit to the researcher. *(So far, the revised text states that Member States shall adopt a decision on the complete application as soon as possible and, where appropriate, provide for accelerated procedures. If the latter solution was kept, it could not be denied the risk of potential undermining of the coherence between the EU countries as regards the length of their admission procedures for researchers).*
- **Mobility:** The directive stipulates, on the one hand, that the researcher can, under cover of his residence permit and travel document, continue a part of his research project in a second MS. If necessary, taking into account the period necessary to carry out this part of research (which means in principle more than three months), a new hosting agreement *(could be)* is signed, on the basis of

which the second MS deliver its residence permit to the researcher. It is foreseeable that in many cases this second MS will be logically inclined to reduce its control for the reason that another MS has previously made its checks. Here another important added value of the directive is that under the Schengen rules today it is only possible to “move” between MS for up to three months, while the directive will allow working (carrying out research activities).

- **Family reunification:** in the original proposal there is not any reference to this issue, which is a very sensitive one for the MS as regards national migratory rules. *(In the course of the negotiations a provision to facilitate the entry of family members of the researchers has been added: it states first, that the issue of residence permit of the family members of the researcher shall not be made dependent on the requirement of a minimum period of residence of the researcher and, second, that the duration of validity of their residence permit shall be the same of that of the residence permit issued to the researcher).*

THE RECOMMENDATIONS

The 1st Recommendation on long term admission (more than three months) will make it possible to anticipate on certain points the transposition of the directive while asking the MS to implement measures which go to the direction of the directive. In addition, it covers, with the family reunification and operational co-operation, matters which are *(were)* not approached in the proposal for the directive. The areas covered are the following:

- 1) **Admission for the purposes of research:** before the total removal envisaged in the directive, MS are invited to choose between the waiving permit requirements or full granting them according to the formula best suits their systems;
- 2) **Residence permits:** it is important to note, inter alia (par. c), the progressive implication of the research organizations in the procedure of admission of the

researchers as regards the validation of the quality of researcher, the evaluation of the research project and the researcher's resources during its stay, etc.

3) Family reunification: a series of measures is listed, some of which will probably not be kept in the final text (e.g. as regards access to labor market, the granting to the family members of the most favorable treatment granted to the natives of third countries), while others have been transferred to the directive (see above the par. on family reunification of the directive).

4) Operational cooperation: there are provisions on the gathering of statistics on residence permits and the appointment of the contact persons for the admission of the national researchers of third countries in the relevant ministries (immigration and research) and in the embassies and the research bodies.

- **The second recommendation** deals with the more specific question of **the visas of short stay** to meet the individual needs of the researchers required within the framework of their work to intervene at the time of conferences or conferences, etc.

The procedures and the conditions of uniform short stay visa issuing are laid down by the Common consular Instructions which envisage possibilities of facilitating various aspects of the proceedings for grant of visa. These facilitations have vocation to apply to ***bona fide travelers, here researchers***.

Among the most important proposed measures:

- To facilitate the issuing of visas, including the multiple visas
- The proposal to adopt an approach harmonized for the documents in proof to be attached by the researchers at the time of the introduction of a visa request (which is often a time-consuming exercise for the researchers/host research organization).

State of play of the legislative procedures to adopt the three instruments

- On 19 November 2004 the MS achieved a general common orientation on the **directive** at the Justice and Home Affairs Council.

De Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB), opgericht bij decreet van 15 december 1993, is het adviesorgaan voor de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement inzake elke aangelegenheid betreffende het wetenschaps- en technologiebeleid. De VRWB is een uniek forum waar vooraanstaande actoren uit de academische en sociaal-economische wereld zich beraden over de algemene krachtlijnen van het te voeren wetenschaps- en technologiebeleid in Vlaanderen. De VRWB is samengesteld uit een voorzitter en zestien leden, allen benoemd op grond van hun deskundigheid en/of betrokkenheid bij het wetenschaps- en technologiebeleid in Vlaanderen. Zes van deze leden worden voorgedragen door de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR), telkens drie door de werkgevers- en werknemersorganisaties vertegenwoordigd in de SERV, en vier leden worden rechtstreeks benoemd door de Vlaamse regering. Vijf hoge ambtenaren uit de Vlaamse administratie nemen met raadgevende stem deel aan de vergaderingen.

Uitgave van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB)

E. Monard, secretaris

VRWB-secretariaat
North Plaza B
Koning Albert II-laan 7 - 4e verd.
B-1210 Brussel

Tel. +32 (0)2 553.45.20
Fax +32 (0)2 553.45.23
e-mail: vrwb@vlaanderen.be
website: www.vrwb.vlaanderen.be

